

märka last

MTÜ Lastekaitse Liidu ajakiri
6/2015

› Põnev mäng paneb sügavalt mõtlema

› Hoolekogu kui lasteaia käivitav jõud

› Mida näitab „Kiusamisest vabaks!”
metoodika tulemusuuring?

› “Kiusamisest vaba lasteaed ja kool” 2015. aasta
teise kvartali tegemised

› Muljeid noortekonverentsilt CATS

› Koolirahu aasta Türi loob kevadhõngu
terveks õppeaastaks

Toimetaja:
Mart Valner

Kujundus:
Katrin Nõu

Illustratsioonide autorid:
Mark-Sander (Tallinna Paekaare Lasteaed)
Rosanne (Tallinna Sipsiku Lasteaed)
Britta (Tallinna Sipsiku Lasteaed)

Ajakirja kontakt:
ajakiri@lastekaitseliit.ee
Ajakiri.lastekaitseliit.ee

Väljaandja:
MTÜ Lastekaitse Liit

Metoodika „Kiusamisest vabaks!“ abil on kerge lastele õpetada, mis on hea ja sobilik kaaslaseks olemise viis ja kuidas reageerida, kui suhetes on tekkinud keeruline olukord.“

– Auli Andersalu-Targo,
Lastekaitse Liidu koolitaja

SISUKORD

- 4 Haridus- ja Teadusministeerium toetab „Kiusamisest vabaks!“ metoodika tegevust
- 6 Põnev mäng paneb sügavalt mõtlema
- 10 Hoolekogu kui lasteaia käivitav jõud
- 14 Tallinna Ülikooli koostöö Lastekaitse Liidu projektiga „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“
- 18 Mida näitab „Kiusamisest vabaks!“ metoodika tulemusuuring?
- 21 „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ 2015. aasta teise kvartali tegemised
- 22 Muljeid noortekonverentsilt CATS
- 26 Koolirahu aasta Türil loob kevadhõngu terveks õppeaastaks

Mark-Sander (Tallinna Paekaare Lasteaed)

Haridus- ja Teadusministeerium toetab „Kiusamisest vabaks!” metoodika tegevust

Tiina Peterson

Haridus-ja Teadusministeeriumi
üldharidusosakonna peaekspert

Väärtusarendus ja „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ projekti metoodika arendamine on elukestva õppe strateegias olulisel kohal. Strateegia üldharidusprogrammi 2014 – 2020 raames toetatakse laste ja noorte väärtuskasvatust lasteaias ja koolis, et iga laps saaks areneda kasvukeskkonnas, mis soodustab isiksuse terviklikku arengut, enese väärtustes selgusele jõudmist ja edukat ühiskondlikku koostoimimist.

Väärtuskasvatus soodustab arutelu ja ühist arusaamist väärtustest, mille mõtestamine ja järgimine võimaldab ületada ühiskonna valupunkte, näiteks vähest sidusust, madalat kodanikuaktiivsust ja vägivalla levikut. Turvalise ja väärtuskeskse õppekeskkonna tagamist toetavad riiklikes õppekavades toodud eesmärgid ja põhimõtted. Õppekava üldosades on kirjeldatud kultuuri- ja kodanikupädevuse eesmärkide saavutamist ning seeläbi turvalisuse suurendamist. Haridus- ja Teadusministeerium toetab kiusamise vastaste programmide tegevust ja arendustööd lasteaedades ja koolides.

„Kiusamisest vabaks!“ metoodika arendamisel on tähtis Lastekaitse Liidu, Taani lastekaitse organisatsiooni „Save the Children“ ja Taani

kroonprintsessi Mary Fondi vastastikune rikastav koostöö. Meie partnerid Taanist on öelnud, et imetlevad Eesti hästi toimivat koostöövõrgustikku riigi tasandil – Lastekaitse Liit, ülikoolid, kohalikud omavalitsused ja maavalitsused, lasteaiad ja koolid ning Haridus- ja Teadusministeerium. Võtmeteguriks „Kiusamisest vabaks!“ metoodika rakendamisel on, kuivõrd tulemuslikult suudavad lasteaiad ja koolid metoodika abil luua arengusõbraliku õpikeskkonna lastele, lastevanematele, õpetajatele, õppeasutuste personalile ja juhtidele. See nõuab valmisolekut muutusteks ja koostöiseks õppimiseks. Suur tänu Lastekaitse Liidule ja kõigile koostööpartneritele eduka „Kiusamisest vabaks!“ metoodika arendamise ja levitamise eest! Õppimise ja avastuste rohket 2015/2016. õa-t.

Põnev mäng paneb sügavalt mõtlema

Tiia Kõnnussaar

Tartu Ülikooli eetikakeskus

Oled sattunud laste konflikti keskele. Kuidas käituda: kas

- a) ignoreerid lapsi,
- b) saadad nad laiali ega tunne huvi, kes alustas ja miks,
- c) määrad kõigile karistuse või
- d) püüad lastega koos arutada, millest tüli alguse sai?

Ja mis kõige tähtsam:
miks valid ühe või teise käitumisviisi?

Ülaltoodu on ruumi kokkuhoiu mõttes lihtsustatud näide „Õpetajate väärtuste mängust“ ja sellega koos käivast koolitusest, mida „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ liikumisega ühinenud koolides Tartu Ülikooli eetikakeskus läbi viib. Mängus osalevad koolipere liikmed saavad põhjalikult arutada, kes tekkinud konfliktis kuidas käitub; üksteisele oma vaatenurka seletada ja teisi kuulata ning lõpuks ka teada, millised väärtused peituvad valitud käitumisviisi taga. Mängus esitatud dilemmade

üle arutlemisel on mitu head tulemust, ütlevad mängus osalenud õpetajad ja teised koolipere liikmed. See õpetab endasse vaatama ja end analüüsima, oma kolleege paremini tundma, kuulama, rääkima, austama teise seisukohti ja oma arvamust paremini selgitama, kirjutavad õpetajad tagasisidelehtedel.

Miks seda kõike vaja on?

Vaikimine on heakskiit

Koolikiusamine ei ole midagi Eestile ainuomast – kiusamine on fenomen, mis esineb laste hulgas üle maailma. On teada, et selle tagajärjed on rasked nii kiusatavatele kui kiusajatele. Kiusatavate laste vaimne ja sotsiaalne tervis saab kahjustada; neil on suurem oht ka täiskasvanueas kahjustavatesse olukordadesse sattuda. Uurimused näitavad ka, et kiusajatel on nooruki- ja täiskasvanueas ligi neli korda suurem kuriteo sooritamise risk. Koolist alguse saanud käitumismustrid kanduvad edasi täiskasvanute maailma ja kannavad negatiivset mõju nagu vette visatud kivi tekitab enda ümber lainetuse.

Eestis on Põhjamaade eeskujul loodud kiusamise vähendamiseks tõhus ühisrinne. Lastekaitse Liidu eestvedamisel on koolidesse ja lasteaedadesse jõudnud projekt „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“, mida rahastatakse Euroopa Majanduspiirkonna toetuste programmist „Riskilapsed ja -noored“.

Tartu Ülikooli eetikakeskus viib projektiga liitunud koolides läbi väärtuskasvatuse koolitusi.

Põnevaks teeb eetikakeskuse koolituse asjaolu, et see viiakse läbi koos „Õpetajate väärtuste mänguga“ – mängus toodud koolieluga seotud dilemmade lahendamine paneb mängus osalejad teinekord üsnagi kirglikult arutama ja lahendusi otsima.

Eetikakeskuse väärtuskasvatuse koolitus on mõeldud tervele koolile – võrdselt on osalema oodatud nii vanema astme füüsikaõpetaja kui ka garderoobi- ja söögitädi. Väärtuskasvatus ja -arendus hõlmavad ju tervet kooli, kogu kooliperet.

Mängides arutleme väärtuste üle

Iga koolis töötava inimese asi on märgata kiusamist ja osata sellega kokku lepitud moel toime tulla.

Projekt „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ toetub neljale alusväärtusele –hoolivus, ausus, sallivus ja julgus. Väärtuskasvatuse koolitus aitab kooliperel läbi mõelda, kuidas iga kooli töötaja nende väärtustega suhestub.

Kas need on märgatavad ja esil ka tegelikus koolielus?

Siiri Aiaste, Kuristiku Gümnaasiumi õppealajuhataja meenutab augusti lõpus toimunud väärtuskasvatuse koolitust. Koolitaja Aivar Zimmermanniga arutleti väärtuste üle ja räägiti nende erinevast tõlgendamisest. Kuidas käituda, kui õpetaja satub õpilastega keerulistesse situatsioonidesse? „Me püüdleme ühiskonna poole, kus kõik on ilus ja soovime erinevusi väärtustada, aga mõnikord on seda raske teha,“ tunnistab Siiri Aiaste. „Eestlane on ju üldse konservatiivne inimene, uue suhtes umbusklik ja ettevaatlik. Arutasime selle üle, kuidas käituda, kui tegu on teisest rassist või nahavärviga inimesega jne. Jõudsime järeldusele, et tuleb murda müüte.“

Koolipere mängis ka väärtuste mängu. „Meil oli kaheksa võistkonda ja saime kõik palju punkte. Koolitaja ütles pärast, et meil on kokkuhoidev ja üksmeelne kollektiiv ning üsna sarnased vaated. Ja nalja sai ka.“

Metoodika „Kiusamisest vabaks!” tutvustamine Haiba Lasteaed Riisikas Kuuseriisikate rühma lastevanematele.

HOOLEKOGU KUI LASTEAIA KÄIVITAV JÕUD

Kadi Hainas

Projekti „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool”
võrgustikutöö koordinaator

Kui Sven Ersling, praegune Tallinna Lasteaed Kaseke hoolekogu esimees, kolm aastat tagasi hoolekogu liikmeks valiti, sai ta mõne koosoleku ning vastuseta jäänud küsimuse järel aru – hoolekogu töökorraldus ei saa endisel kujul jätkuda. „Iga kord, kui keegi midagi sisulist küsis, ei tulnud sellele vastust ning suhtuminegi oli tõrjuv,“ kirjeldab Ersling sisulist teadmatust, mis valitses nii temas endis kui ka teistes hoolekogu liikmetes.

Sven Ersling

Tallinna Lasteaed Kaseke
hoolekogu esimees

Pöördepunktiks osutus Tallinna Lasteaedade Hoolekogude Liidu üritus, kus tehti selgeks hoolekogu tegelik roll ja eesmärgid. „Sain aru, et siin on väga palju teha. „Lugesin risti ja rästi läbi nii seadused kui ka Tallinna Lasteaedade Hoolekogude Liidu kodulehe ning tegin õpetajatele ja hoolekoguliikmetele sellest kokkuvõtte,“ meenutab Ersling üritust, mis andis kindlust initsiatiiv enda kätte haarata. Kui hoolekogu rolli tutvustav koosolek peetud sai, olid osalejad palju teadlikumad, mida nad lasteaia heaks teha saavad. Samuti tulid murekohad iseenesest lauale ning kasvas välja mõnus tuumikgrupp, kellest igaüks haaras endale kandva rolli.

Toimiv koostöö viib tulemuseni ja tagab järjepidevuse

Hoolekogu jaoks on oluline järjepidevus, mille saab väga suures osas tagada lasteaia juhtkond. Erslingu sõnul on aktiivne tegutsemisaeg lasteaia hoolekogus aina rohkem näidanud, et koostööd hoolekogu ja juhtkonna vahel peab olema tihe. „Mõtteid on kogunenud palju, kuid järjepidevust pole, et neid ellu viia,“ selgitab Ersling. Seetõttu pannakse ka teemad prioriteetide järjekorras paika ning tegeletakse sellega, mis kõige tähtsam.

Ühe prioriteetse probleemina nägi hoolekogu „Kiusamisest vabaks!“ metoodika kasutamist lasteaiarühmas. Teema muutus aktuaalseks siis, kui rühmad olid metoodikaga liitunud, kuid sellest polnud näha ega kuulda ühtegi märki. Põhjuseid võis Erslingu sõnul olla mitu. Nii lastevanemate enda teadmatus kui ka õpetaja valmisolek metoodikat tutvustada.

„Kui kiusamisega seonduvate teemadega kokku puutusin, märkasin lastevanemate seas väga madalat teadlikkust. Sageli ei teadvustanud ka

õpetajad 100% kiusamiskäitumise esinemist, vaid vaadati sellele kui loomulikule kasvamise osale,“ toob Ersling välja murekoha nii õpetajate kuid ka vanemate suhtumises. Ta on veendunud, et kuni lapsevanem ei huvitu sellest, mis lasteaias toimub, millega laps tegeleb, milliseid kogemusi ta saab ning mida õpetaja tunneb ja näeb, ei muutu miski.

Ersling leiab, et suured muutused saavadki alguse mõtteviisist. „Paljud vanemad suhtuvad kiusamisse kui lapse loomulikku arengusse, kuid tegelikult on selle lubamine käitumismallide harjutamine.“ Kui see sõnum jõuaks tugevamalt vanemate ja õpetajate pähe, hakkaksid Erslingu arvates rattad loomulikumalt käima.

Ühisüritused õpetavad üksteise rolli hindama

Kuidas aga innustada lapsevanemaid ja õpetajaid omavahel rohkem suhtlema? „Väga palju aitavad ühisüritused, mida oleme oma lasteaias korraldama hakanud,“ toob Ersling näite. Ühisüritused annavad võimaluse koostöök ning loovad seeläbi parema võimaluse

erinevate osapoolte vaheliseks suhtluseks. Viimase ürituse toimumise ajaks oli osalejate arv kasvanud lausa nii suureks, et naabridki märkasid ja tähendasid - nii palju autosid pole nad ammu lasteaias ümber näinud. Samuti võis näha muutuseid lapsevanemate suhtumises, kes tänasid üksteist varasemalt rohkem. Täna näi kohvikute organiseerimise eest, esinemise kui ka ürituse korraldamise eest. „Näha oli, et suhtlus on paranenud!“ Lisaks ühisüritustele pidas hoolekogu oluliseks ka lihtsa kombe juurutamist – et õpetaja tuleks lastele hommikuti uksele vastu ning saaks lapsevanemaga seeläbi tihedamat suhtlust arendada. „Alguses oli sellele väga suur vastuseis,“ meenutab Ersling esimest reaktsiooni. Nüüd on selline käitumine aga nii õpetajate kui ka vanemate poolt omaks võetud ning mõlemad pooled on mõistnud, et selline teguviis aitab kaasa lasteaiakeskkonna sotsiaalsete suhete arendamisele.

Kui kiusamisega seonduvate teemadega kokku puutusin, märkasin lastevanemate seas väga madalat teadlikkust. Sageli ei teadvustanud ka õpetajad 100% kiusamiskäitumise esinemist, vaid vaadati sellele kui loomulikule kasvamise osale

Britta (Tallinna Sipsiku Lasteaed)

Tallinna Ülikooli koostöö Lastekaitse Liidu projektiga „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“

Kerstin Kööp,
Tallinna Ülikooli lektor

Tallinna Ülikool on olnud Lastekaitse Liidu pikaajaline koostööpartner. Kui „Kiusamisest vabaks!“ metoodika Eestis käivitus, loodi Tallinna Ülikooli alushariduse pedagoogi õppekavasse valikaine “Sotsiaalsed suhted ja meeskonnatöö lasteaias”, mis on aastate jooksul olnud üliõpilaste seas väga populaarne. Sellest õppeaastast on aine ülikooli õppekavas juba kohustuslik.

Loengu raames käsitletakse „Kiusamisest vabaks!“ metoodikat, tutvustatakse üliõpilastele „Kiusamisest vabaks“ vahendeid ning külastatakse lasteaedu, kus õpetajad tutvustavad praktilisi viise selle läbiviimiseks rühmas. Selle tulemusen on üliõpilasel tööle asudes juba esmased teadmised „Kiusamisest vabaks!“ metoodikast. Kuna Eestis on liitunud juba üle 400 lasteaia, siis võib eeldada, et enamuse praegusest üliõpilastest puutuvad oma tulevases töös sellega kokku. Lisaks sellele, et ülikoolis üliõpilastele metoodikat tutvustatakse, on nad huvitatud ka metoodika rakendamisest ning selle tulemustest lasteaias. Igal aastal kaitstakse mitmeid lõputöid „Kiusamisest vabaks!“ metoodika teemadel.

„Kiusamisest vaba lasteaed on lasteaed, kus mitte kunagi ei kiusata“

Näiteks kaitstes 2015. aastal oma bakalaureusetööd Triinu Lepp teemal „Eelkooliealiste laste arusaam projektist „Kiusamisest vabaks!““. Kui eelnevatel aastatel oldi põhjalikult uuritud nii õpetajaid kui lapsevanemaid, siis selles uurimuses oli fookus lastel. Töö eesmärgiks oli välja selgitada laste arusaamad metoodikast „Kiusamisest vabaks!“ Laste arvamuste teada saamiseks viidi läbi individuaalsed intervjuud nende lastega, kes olid metoodikaga kokku puutunud vähemalt kaks aastat. Kokku intervjueriti 30 5-6-aastast last.

Intervjuudest selgus, et „Kiusamisest vabaks!“ metoodika sisu on lastele huvitav ja mänguline, tegevused ja õppemeetodid on lapsi ühendavad ning nende suhtlemisoskusi arendavad. „Kiusamisest vaba lasteaed“ on laste silmis lasteaed, kus mitte kunagi ei kiusata. Enamus vastanutest kinnitasid, et programmi rakendades on rühmas kiusamine vähenenud.

Koosolek annab võimaluse öelda, mis meeldib ja mis mitte

Lapsed peavad karude koosolekuid väga tähtsaks ja ootavad neid väga. Karude koosolekul räägitakse oma muredest ja rõõmudest, sõprusest ja arutletakse vestluskaartide üle. Vestluskaartidel olevate piltide juures räägitakse, milline käitumine on õige ja milline vale ning lapsed arutavad, mida keegi pildil teeb ja tunda võib.

Näide: “Mulle meeldib, et siis saab jutustada, mis sulle meeldib ja mis ei meeldi. Ja kui oled kurb, siis saab kohe oma mure karule rääkida. Kui keegi unustab oma mänguasja koju, siis karu lohutab.”

Paljude laste jaoks on karude koosoleku üks meeldivamaid ja oodatumaid tegevusi massaaž, sest see on hea, mõnus, lõõgastav ja vahel ka kõditav. Samas oli vastajate seas ka laps, kes ütles, et talle ei meeldi, kui keegi teda puudutab ning seetõttu tema massaažist osa ei võta.

Lillat värvi karu sobib nii poistele kui tüdrukutele

Üle poolte lastest leidsid, et Sõber Karu jälgib rühmas nende käitumist. Laste arvates on Sõber Karu hea nõuandja, kui on mure või probleem. Väikese karu tähtsust hindasid pea kõik lapsed, sest karu vaatab, et keegi ei lööks, kuulab muret, temaga saab mängida ja tuletab lastele sõpru meelde. Mõned lapsed oskasid põhjendada ka karu lillat värvust.

Näide: “Kui need karud oleksid kõik roosad, siis poistele ei sobi, nemad tahaksid kohe näiteks sinist värvi. Keegi ei hakka vaidlema, kui on lilla värv, see sobib nii poistele kui tüdrukutele.”

Lapsed leidsid, et karude koosolek on laste käitumist paremaks muutnud. Tüdrukud tõid välja, et poisid ei karju enam nii palju ja keegi ei tee haiget. Leiti, et kõik on rõõmsad, mängivad omavahel ja räägivad rohkem.

Mida näitab „Kiusamisest vabaks!” metoodika tulemusuuring?

Leida Talts,

„Kiusamisest vaba lasteaed ja kool” uuringute
hindamis- ja monitooringurühma juht,
Tallinna Ülikooli emeritprofessor

„Kiusamisest vabaks!“ metoodika tulemusuuringute eesmärgiks on saada tõenduspõhist tagasisidet metoodika väärtusest ja rakendatavusest koolides ning lasteaedades. Seejuures keskendutakse nii rahulolule koolitustega kui meetodi rakendamisele ja selle mõjule õpetajate, laste ning lapsevanemate vaatenurgast.

Eesmärgiks on kujundada positiivseid, kiusamisolukordi ennetavaid sotsiaalseid suhteid lasteaiarühmas ja kooliklassis, pannes erilist rõhku selliste väärtuste nagu hoolivus, austus, sallivus ja julgus kujundamisele. „Kiusamisest vabaks!“ on Taanist pärit kiusamist ennetav metoodika, mida kasutatakse aktiivselt 2/3 Eesti lasteaias ning 81 koolis. Taanis on metoodika kasutamine osutunud väga efektiivseks, mida tõestavad selle rakendamisega käsikäes käivad uuringud. Ka Eesti lasteaedades ja koolides läbiviidud uuringud näitavad olulisi positiivseid tendentse, mis toovad esile muutused laste, õpetajate ja lastevanemate hoiakutes ning kiusamisolukordadega toimetulekus.

Ootused metoodika positiivsele mõjule olid nii lapsevanemate kui õpetajate hulgas kõrged, sest igapäevane praktika näitab, et kiusamisjuhtumeid esineb nii lasteaedades kui algklassides igapäevaselt. Pooled vastanutest lootsid, et „Kiusamisest vabaks!“ metoodika mõjutab positiivselt kogu lasteasutuse õhkkonda ning 2/3 õpetajatest ja lapsevanematest lootis, et metoodika tegevuste toel muutuvad lapsed üksteise suhtes tähelepanelikumaks ja hoolivamaks. Õpetajate esialgne mure vanemate vähesest huvist ei osutunud õnneks tõeks-vastupidi, lapsevanemate häälestus ja konkreetsed ootused olid õpetajate omadest veelgi kõrgemad. Vanemad pidasid väga oluliseks alustada kiusamist ennetavate tegevustega

võimalikult varakult, mil probleem ei ole veel kuigi terav. Samuti on lastevanematel suur usk õpetajate pädevuse arengusse kiusamisolukordi märgata, sekkuda ja ennetada.

HINNANG METOODIKALE

Valdav enamik õpetajaid leidis, et „Kiusamisest vabaks!“ metoodika täiendab edukalt nende repertuaari positiivse suhtlusõhkkonna loomisel ja kiusamise ennetamisel. Lapsed õpivad sotsiaalseid olukordi teadlikumalt mõtestama, emotsioone ära tundma ja empaatiat väljendama. Metoodika eripärana mängib olulist rolli karude vahendav funktsioon (karude kaudu on lihtsam probleemolukordi analüüsida). Samuti on pehmel karul juba iseenest hoolivust võimendav tähendus, sümboliseerides positiivseid emotsioone, pehmust ja armsust.

**Märgatavalt on vähenenud ka
suusõnaline kiusamine –
õrritamine, narrimine,
mõnitamine (-23%)
ning füüsiline vägivald (-17%).**

„KIUSAMISEST VABAKS!“ METOODIKA PRAKTISEERIMINE

Mõnekuise metoodika praktiseerimise järel on tõusnud nende õpetajate hulk, kes enne olid pigem kahtleval seisukohal, kuid nüüd usuvad oma võimalusse kiusamist ennetada enam. Näiteks oli õpetajate hinnang laste julgusele ja sekkumisaktiivsusele tõusnud. Võrreldes koolituseelse perioodiga on enim vähenenud kaaslaste ignoreerimine ja mängust välja jätmine, samuti asjade äravõtmine jms häirimine. Märgatavalt on vähenenud ka suusõnaline kiusamine – õrritamine, narrimine, mõnitamine (-23%) ning füüsiline vägivald (-17%). Õpetajate hinnangul on kõige ladusamalt kulgenud hoolivuse ja sallivuse juurutamine. Samuti tõusis märgatavalt laste aktiivsus ja julgus ebaõiglusele vahele astuda ning kiusamisele taunivalt reageerida. See on oluline tulemus, sest kiusamist hoiabki üleval kõrvalseisjate passiivsus, paljudel juhtudel ka heakskiitev hoiak.

„Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ 2015. aasta teise kvartali tegemised

Maikuus toimus „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ projekti raames...

... „Kiusamisest vabaks!“ metoodika koolitus uutele liituvatele Tallinna vene õppekeelega lasteaedadele ja rühmadele

„Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ meeskonna Taani koostööpartnerite külastus

Juunikuus toimusid „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ projekti raames...

... kolm „Kiusamisest vabaks!“ metoodika koolitust uutele liituvatele Tallinna ja Läänemaa; Järvamaa, Jõgevamaa ja Viljandimaa; Pärnumaa ja Saaremaa liituvatele koolidele

... Kiusamisvaba Haridustee Eest liikumise kokkutulek Türil

... 8 Tartu Ülikooli eetikakeskuse väärtuskasvatuse koolitust koolides üle Eesti

Konverentsil osalejate üldpilt

Muljeid noortekonverentsilt CATS

Kerli Kuusk

Projekti „Targalt internetis“ teavitustöö koordinaator
MTÜ Lastekaitse Liit

Sõna *cats* viitab inglise keeles küll kassidele, kuid tegemist polnud loomadele keskenduva üritusega, vaid hoopis lastele ja noortele mõeldud lapse õiguseid käsitleva konverentsiga. Nimelt toimus 27. juulist kuni 2. augustini Šveitsis, väikses Caux'i linnas suur rahvusvaheline konverents CATS – Children as Actors for Transforming Society (tõlkes lapsed ühiskonna muutjatena), mis keskendus lapse õigustele, täpsemalt lapse osalusõigusele, ja laste, noorte ning täiskasvanute partnerluse tugevdamisele, et üheskoos ühiskonda paremaks muuta.

Konverentsi korraldati tänavu kolmandat korda ja sellest võttis osa ligikaudu 300 last, noort ja täiskasvanut enam kui 40 riigist üle maailma. Esmakordselt oli konverentsile kutsutud ka Eesti delegatsioon. Eestist osales konverentsil tänu KÜSK MTÜ-de reisitoetusele kaks Lastekaitse Liidu esindajat Kiira Gornischeff ja Kerli Kuusk ning tänu Eurochild toetusele Robert (13), Dalia (13), Linda (14) ja Jekaterina (16) Lastekaitse Liidu projektidest „Lapse hääl“, „Targalt internetis“ ja „Noorteparlament“, kes kõik oma tegevusi ja projekte, sh ka Eesti lasteaedade ja koolide seas populaarset projekti

„Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ teistele ka tutvustasid.

Konverentsi läbiv teema oli „Lapsed ja täiskasvanud – partnerid muutuse loomiseks“ ja fookus laste ja noorte jõustamisel ja kaasamisel. Iga konverentsi raames läbi viidud tegevus oli interaktiivne ning arvestas osalejate vanusega. Seal oli tõesti tunda lapse ja täiskasvanu võrdset positsiooni ning erinevate eärühmade vajadustega arvestamist.

Läbi terve nädala sai osaleda oma meelepärastes töötubades. Lastekaitse Liidu esindajad osalesid lapse õiguste eestkostetöö töötoas, mis

käsitles erinevaid viise ja meetodeid eestkostetöö tegemiseks. Õppisime, et kõige tähtsam on eesmärgi seadmine, argumentide formuleerimine, sihtrühma kaasamine ning läbirääkimisoskus. Üheskoos tegime läbi erinevaid rollimänge ning viisime ennast kurssi lapse õiguste alaste arengutega maailmas. Osalejatele anti kaasa lapse õiguste alane mäng, mida kasutame kindlasti sügisel erinevates temaatilistes töötubades. Eesti delegatsiooni noored osalesid laste ning täiskasvanute kommunikatsiooni töötoas, mille raames käsitleti läbi rollimängude erinevaid lapsi puudutavaid teemasid, sh ka laste nägemuse järgi muutmist vajavaid olukordi ning tegeleti positiivse muutuse loomiseks vajalike oskuste arendamisega. Saadi teada, et tähtis on koostöö, info kogumine ning julgus oma arvamus koos kogutud andmetega otsustajateni viia.

Üks huvitav arutelu ja kaasamise meetod oli inimraamatukogu, kus inimesed on kui raamatud, kes jagavad teistega oma isiklike lugusid, ning teised on nn raamatu laenutajad ja lugejad, kes jutuvestjat väikeses ringis kuulavad. Minul õnnestus

kuulata näiteks üht inspireerivat lugu India poisilt, kes püüdis oma kogukonnas vähendada alkoholi tarbimist ja koduvägivalda, kuidas ta selleks taustauuringut alkoholi läbimüügist tegi ning kuidas ta need arvud koos oma ettepanekutega kogukonna juhtideni viis ning seeläbi hakati selle probleemiga ka juhtkonna tasandil enam tegelema.

Lisaks töötubadele koguneti igal hommikul väiksemates gruppides, et saada üksteisega paremini tuttavaks ja jagada oma kogemusi. Lastekaitse Liidu projekte ning Eestis toimuvat saime tutvustada mitmete tegevuste raames. Näiteks korraldati erinevate organisatsioonide ja projektide esindajate osavõtul mess, kus jagati materjale ning infot ja sõlmiti uusi koostöökokkuleppeid.

Kõik osalejad andsid infot oma riigi lapse õiguste arengust ja nii sai võrrelda, et millal näiteks kehtestati Eestis koolikohustus, keelustati kehaline karistamine, võeti vastu lapse õiguste konventsioon ning millal oli seda tehtud mujal maailmas, näiteks Jaapanis või Ugandas.

Muidugi ei puudunud lastele ja noortele suunatud konverentsilt meelelahutuslikud tegevused. Kõigil oli võimalik osa võtta talendivoorust, sest kõik on ju millegi poolest andekad, lossis toimunud aarete jahist, erinevaid kultuure lähendavast tantsust jne.

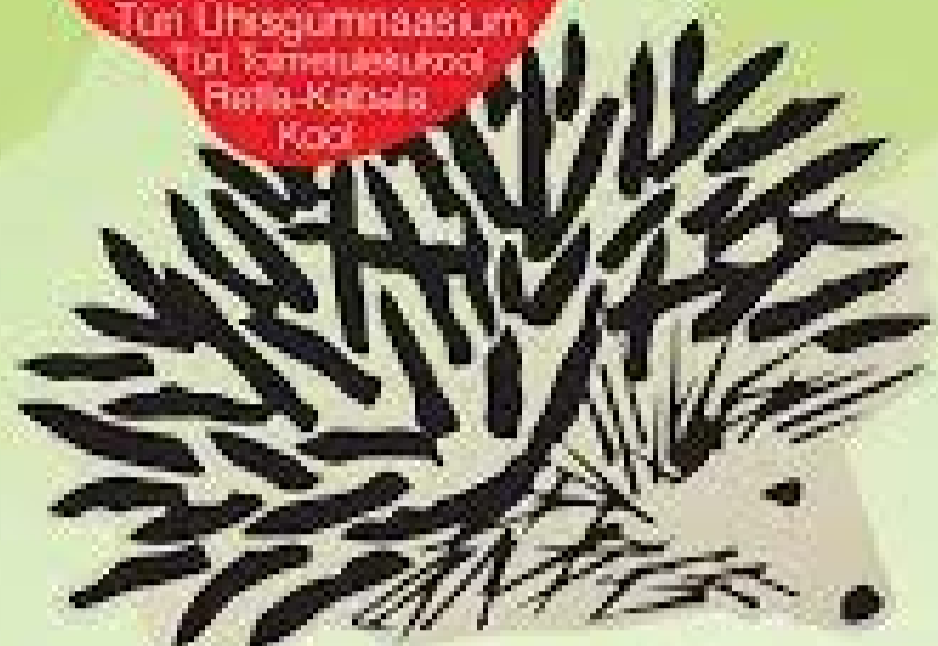
Konverentsi korraldasid koostöös rahvusvahelised laste õiguste eest seisvad organisatsioonid: Child to Child, Universal Education Foundation, Eurochild jt. Korraldajate ning noortega vesteldes tekkis mõte kunagi midagi sarnast ka Eestis korraldada. Hoiame teid arengutega kursis.

Kellel rohkem
huvi konverentsil
toimunu vastu, siis peamised
tegevused ja ka teiste muljeid
leiab veebilehelt

www.catsconference.com.

Eesti delegatsioon

KOOLIRAHU

KOOLIRAHU aasta avaaktus

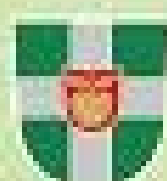
**1. septembril kell 12
Türi Lauluväljakul**

Kõigile Türi valla koolide õpilastele

Toimub Koolirahu 2015/2016 lepingu allkirjastamine

Esineb Angus

**Pärast aktuse lõppu võimalik
tutvuda erinevate huviringidega**

Lastekaitse Liit
ESTONIAN CHILDREN'S RIGHTS CENTRE

KOOLIRAHU AASTA TÜRIL LOOB KEVADHÕNGU TERVEKS ÕPPEAASTAKS

Koolirahu aasta algab piduliku aktusega Türi lauluväljakul on 1. septembril kell 12.

Koolirahu programm on Eestis ringi rännanud juba 16 aastat ja jõudnud algavaks õppeaastaks Türi valda. Programmi eesmärgiks on saavutada üheskoos suurte ja väikestega, noorte ja vanadega turvaline ning sõbralik koolikeskkond. Koolirahu programm toetab kooli enese initsiatiivi koolikeskkonnast tulenevate probleemide lahendamisel, propageerides rõõmsameelset ja turvalist koolikeskkonda, kus kõigil on meeldiv olla

Eelmise aasta tarkusepäeval hõisati Viljandis „Üheskoos!“, aasta varem Kuressaares „Koos on kena!“, mida tuleval aastal Kärdlas hüütakse, saame alles teada. Algaval õppeaastal

kutsub Türi vald kõiki mõtlema ja tegutsema teemal „Üheskasvamine“.

Türi vald tegeleb teadlikult sellega, et koos toimetaksid ja üksteiselt õpiksid nii õpilased, lasteaialapsed, kui ka vanemad ja kogukond meie ümber- areneme ja innustume üksteisest ja kasvame veelgi ühtsemaks kogukonnaks. Aasta jooksul toimub Türi vallas omakeskis nii erinevad põnevad üritused, kui ka kutsutakse ellu vabariiklikud foto- ning filmikonkursid.

Avaaktusel allkirjastavad Koolirahu aasta lepingu Haridus- ja Teadusminister Jürgen Ligi, MTÜ T.O.R.E tegevjuht Kristel Päll, MTÜ Lastekaitse

Liidu president Loone Ots, Eesti Õpilasesinduste Liidu juhataja Aron-Antti Vaino, Türi vallavanem Pipi-Liis Siemann ja kõik Türi vallas tegutsevate koolide juhid. Koolirahu lepingu sõlmivad ka kõigi Türi valla koolide õpetajad ja õpilased järgmisel päeval oma koolides. Mõnusaks vahepalaks saab näha kevadel filmitud videosid sellest, mida arvavad meie oma koolide õpilased koolirahust. Aktusele järgneb lustimine ansambliga Angus ning on võimalik tutvuda erinevate huviringide ja organisatsioonidega.

Kõik Eesti koolid saavad samuti sõlmida Koolirahu oma õppeasutuses, laadides lepingu alla veebist:

koolirahu.lastekaitseliit.ee

Koolirahu lepingu tekst:

Soovides, et 2015/2016 õppeaastal valitseks Eesti koolides tõine ja sõbralik meeleolu ning õpilaste ja õpetajate koostöö tugineks teineteise mõistmisele ja usaldusele, lepime kokku järgnevas:

>Märkame, kuulame ja tunnustame üksteist.

>Oleme sallivad, hoiame kokku ja aitame üksteist.

>Hoidume vägivallast ja meelemürkidest – kool peab olema turvaline ja mõnus paik!

>Teeme koostööd ja osaleme aktiivselt koolielus.

>Armastame õppimist ja õpetamist!

LISAINFO

- > www.lastekaitseliit.ee
- > ajakiri.lastekaitseliit.ee
- > lapsehaal.lastekaitseliit.ee
- > www.targaltinternetis.ee
- > www.kiusamisestvabaks.ee
- > konventsioon25.lastekaitseliit.ee

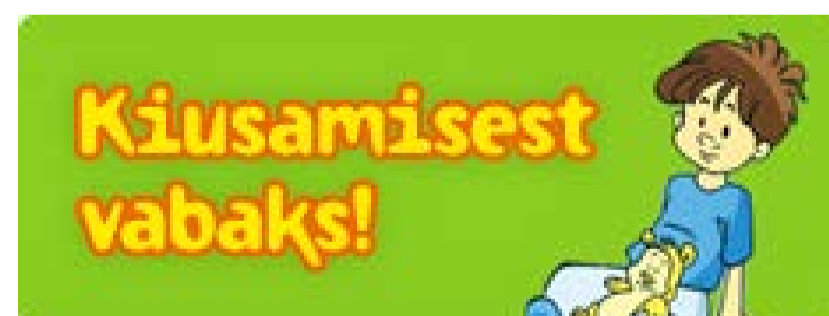
Uuri ka Lastekaitse Liidu

Lastelaagrite kohta

- > www.lastelaagrid.eu

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

Anna meile tagasidet
ja soovita teemasid,
mida võiksime järgmistes
numbrites kajastada.

ajakiri@lastekaitseliit.ee